

Situació i perspectives del català al Principat

La progressiva implantació de l'ensenyament en català, entès com a tal l'ús d'aquesta llengua com a vehicle d'educació, és a dir, de perfeccionament, de formació i d'instrucció dels alumnes, desperta unes expectatives més aclaridores en l'obscur panorama que Catalunya tenia fa deu anys per a la recuperació de la llengua.

En una estimació recent, que esperem es confirmi, a la fi del curs 1991/92, les escoles que han començat Projectes Educatius en català, ja sigui amb llengua vehicular habitual o per Immersió, superaran el 70% de la totalitat dels 3.100 centres d'EGB inclosos el sector privat i públic, tenint en compte que

nuar fins a la fi dels estudis obligatoris, ja que són els bàsics i fonamentals, en els quals l'adquisició dels aprenentatges instrumentals i llur consolidació no poden passar per altra via que la de la normalitat lingüística.

En l'actual Cicle Mitjà d'EGB -alumnes de 7 a 10 anys- ens trobem una situació lingüística peculiar en una gran majoria de centres. Els alumnes hi arriben tenint el català com a llengua d'ús habitual i si no ho era, n'han d'haver assolit la competència comunicativa. La normativa basada en la voluntat d'un coneixement de la llengua oficial i pròpia, estableix que també cal l'ensenyament de la llengua castellana

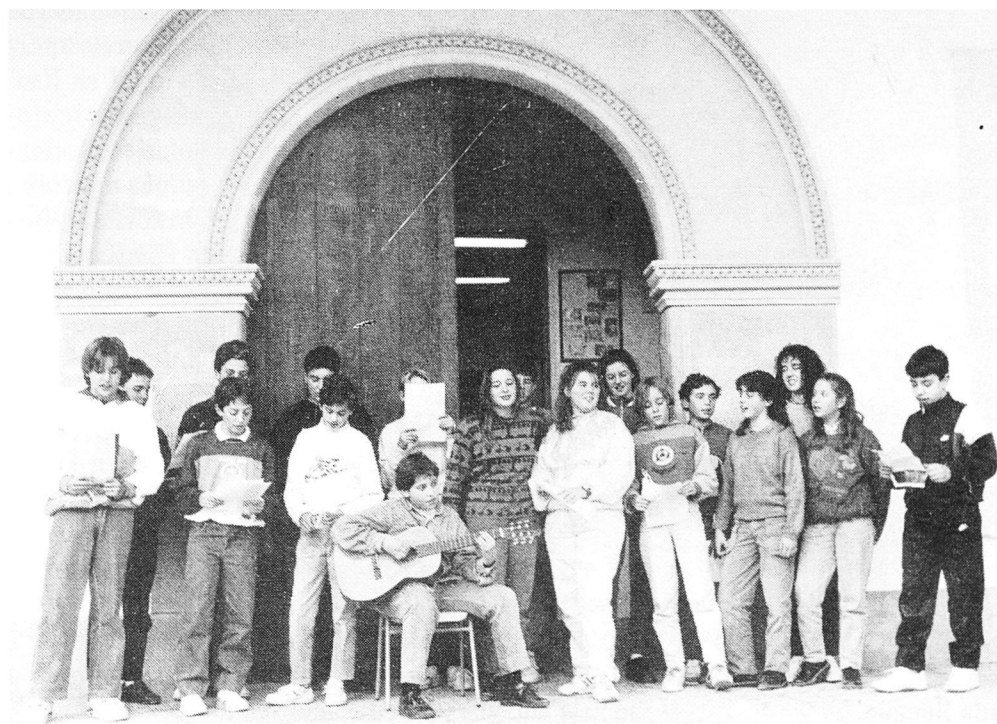
i a més a més, d'un idioma europeu, anglès o francès en el cicle immediat posterior, anomenat Superior o Segona Etapa.

Per tant ens trobem en una situació de llengües en contacte, aparentment complexa i que ha generat alguna inquietud, per cert poc justificada, tement una confusió lingüística produïda per l'aprenentatge i ensenyament simultani dels tres idiomes curriculars.

És hora de dir, i sense cap voluntat de marginació per a res ni per a ningú, que a Cata-

lunya la llengua d'ensenyament és una: el català, pel seu caràcter de pròpia de l'educació.

Si aviu preguntem en un estudi de camp, als ciutadans de Catalunya, si volen que els seus fills aprenguin català a l'escola, la resposta serà positiva en un 97,5%. Si els adrecem la mateixa qüestió referida a la llengua castellana obtindrem idèntica resposta.

aquest darrer pot superar en prop de vint punts el sector privat, el projecte lingüístic de les quals és total, fent excepció del castellà i de l'idioma estranger. Sense voler decantar-nos del tema axial d'aquesta exposició, cal fer palès, que en acabar els quatre cursos que dura el Programa d'Immersió (Parvulari 4 i 5 anys, Primer i Segon d'EGB), l'ensenyament i educació en català estan previstos i els han de conti-

Les dades de què disposem actualment dels nuclis urbans, en els quals la població de parla no catalana obté índex molt elevats quant a la llengua d'educació que els pares desitgen per als seus fills, ens mostren una tendència generalitzada i progressiva a escollir el català com a llengua d'educació. El creixement espectacular en els darrers sis anys del Programa d'Immersió n'és l'exponent més clar.

L'actitud social a favor de l'escola catalana en llengua i continguts, representa un gran repte per a la institució escolar, la qual tot i haver de tenir per

lar s'imposa el criteri de naturalitat que, al cap i a la fi, és allò que ens portarà els hàbits d'ús lingüístic.

El capteniment dels mestres, és un altre aspecte decisiu. L'escola és el reflex de la societat, però d'una societat que cal canviar, i aquests canvis en molts centres educatius ja s'estan produint.

Per a aconseguir que l'ús del català es generalitzi a l'escola com a llengua de relació normal entre tots els membres de la comunitat escolar, caldria una bona coordinació del programa d'ús de la llengua per part del director del centre que fomentés la funció docent

i educativa en català a tots els àmbits de comunicació oral i escrita, organitzant activitats de convivència total en llengua: colònies, campsaments, sortides, assistència a espectacles,... i fent una planificació de la recepció de suports de caràcter incentivador externa a

llengua dominant la catalana, ha de garantir el coneixement de les dues llengües oficials. D'aquí ve la necessitat de la classificació, la necessitat de determinar la funció de cada llengua.

Pel que fa a la L2, l'espanyol, s'ha de tenir en compte que es tracta d'una llengua que ja està introduïda i que manté el seu caràcter de llengua forta i que caldrà sistematitzar-ne l'aprenentatge amb programes didàctics, d'arrodoniment i ampliació.

En quant al català, entenem que tots els alumnes n'han adquirit la capacitat comunicativa quan acaben el segon curs d'EGB, als set anys.

En el procés de Normalització Lingüística esco-

l'escola: recepcions, cartes de felicitació, etc.

La influència del centre educatiu és bàsic, però tot el projecte pot esfondrar-se si no existeixen àmbits socials adequats a l'educació rebuda pels alumnes.

Precisament ha arribat l'hora i el moment inajornables de fer un plantejament escola-societat. Si l'escola ha d'educar en llengua i continguts catalans, la societat ha de tenir el mateix punt de referència que l'escola, ser vehiculada en la llengua del país. Creiem que tot això haurà de conduir a la consolidació de l'ús lingüístic per part de la societat; no gensmenys, voldríem apuntar dues qüestions d'ordre organitzatiu.

La primera proposta consisteix en la creació de

ciutats model, segons la tipologia lingüística i cultural dels seus habitants per a fer possible que una ciutat, un poble, pugui disposar que les estructures administratives, social i cíviques es desenvolupin en català.

La segona proposta consisteix en l'establiment, per part de l'Administració o d'entitats culturals amb inquietuds afins a la normalització del país, de Centres de dinamització cultural, que haurien de disposar d'informació i de materials diversos que donessin prestigi a l'objectiu: des de proporcionar informació per a exhibicions de tot tipus en català, conjunts musicals i orquestres -amb cançons compostes en català, però conegudes majoritàriament en castellà-, companyies de teatre, activitats esportives i tot allò que calgui i es necessiti.

Aquests centres no han de ser passius, sinó de caràcter decidit i eficaços. Els Centres de Normalització Lingüística van ben encaminats, però han de tenir influència més gran en la societat. Aquestes propostes constaten que de solucions possibles n'hi ha.

Una escola forta, definida, una societat coherent amb el projecte de formació, en una Europa que ha de constituir alguna cosa més que un intercanvi comercial, serà la millor aportació que els nacions sense estat poden fer a l'hora de ser incorporades, pels estats respectius, a la Comunitat Europea.

I també, la nació, el país, des d'aquesta perspectiva de consolidació pròpia, estaran més capacitats per a aconseguir un intercanvi cultural i lingüístic comprensiu i digne.

La Reforma Educativa ha de ser aplicada en el seu segon nivell de concreció a l'àmbit del Projecte Educatiu com un impuls a la identitat de la nostra escola, que per ser una entitat de servei al poble, ha de ser catalana amb coherència i consolidada en els principis d'identitat a fi de poder formar ciutadans que puguin incorporar-se a Europa amb la preparació adequada.

Joaquim Arenas i Sampera.
 Cap del Servei d'Ensenyament del Català.
 Generalitat de Catalunya

* * *

Viaja Joven *Estiu-92*

CIRCUITS AUTOCAR

Sortida des de Barcelona

-París ... Bonjour ! (8 dies)	46.900
-París, ... Sempre París (7 dies)	30.000
-París i Països Baixos (10 dies)	46.900
-Itàlia al dente ! (11 dies)	48.900

AVIÓ - ESTADES I CIRCUITS

Sortida des de Barcelona

-Roma , Ciutat Eterna ! (8 dies)	46.990
-Itàlia al teu aire ! (8 dies)	62.500
-Àustria ... Prosit ! (8 dies)	51.000
-Àustria al teu aire (8 dies)	64.850
-"Welcome to London" (4 dies)	38.700
-Txecoslovàquia (8 dies)	89.650
-Egipte - Creuer (12 dies)	99.200
-Grècia Mil·lenària (8 dies)	40.050
-Turquia ... Gran Basar (8 dies)	47.700
-New York ... New York (consulti varis preus i sortides)	
-Orlando (USA) (9 dies)*	107.350
-Cancún (Mèxic) (9 dies)*	110.350
-Brasil - Bahia (9 dies)*	102.990
-Brasil: Salvador de Bahia -	
Rio de Janeiro (9 dies)*	134.100
-Nova Delhi (9 dies)*	94.990
-Cuba (9 dies)*	111.100
-República Dominicana (9 dies)*	92.600

* Des de Madrid

 Viajes Barceló .

Informació i reserves
 Carrer Jaume III nº 2. Tf.: 721265